

vojem státu k demokratickému stát. zřízení. Všimá si jednak celkové politické a ústavní situace dotyčného státu v okamžiku zrodu některé pro dvoukomorový systém významné instituce, jednak stopuje, jaký vliv měly formule a systémy politických filosofů na formulaci příslušných zákonů. Se stanoviska statického pak klade si otázku, zda v dotyčném státě má senát či druhá sněmovna za úkol uchrániti vliv určité sociální třídy nebo politické skupiny proti nově nastupujícím sociálním vrstvám — tedy úkol garanční — nebo zda je druhá sněmovna projevem snahy, aby politického řízení státu účastnily se vedle osob politicky obratných a schopných i osoby zvláště zkušené a vzdělané — tedy úkol komory odborníků.

Aplikuje tuto metodu, dospívá autor k názoru, že v Anglii udržela si horní sněmovna až do dnešní doby svůj prvotní charakter, chráníc zájmy tříd původně vládnoucích, že také ve Francii přes odlišný vývoj lze mluvit o dnešním senátu jako o garancii ochrany menšiny, která pozbývá své politické moci, a že celkový charakter dvoukomorového systému, jak plyne z analýzy ústavního vývoje těchto dvou klassických příkladů, je zabezpečení početně slabších před budoucností.

Českého čtenáře zajímá pochopitelně nejvíce třetí kapitola díla, kde autor kritizuje povahu československého dvoukomorového systému. Na základě juristické struktury jeho není možno připisovati mu význam garancie ochrany menšiny — a také to nebylo úmyslem zákonodárcovým. Senát nemůže býti korektivem všeobecného hlasovacího práva, jak je jeho hlavní úlohou ve Francii a Anglii. Zbývá mu tedy pouze druhá funkce, totiž býti komorou odborníků. I tu však je zásadou, že jeho složení netvoří nijakých záruk pro větší odbornou znalost otázek.

A tak končí autor úvahou de lege ferenda, zda by nebyla vhodnější jednotná sněmovna nejvýše snad s vnitřním rozdělením dle norského vzoru a zda by se nedoporučovalo zřídit pro hospodářskou kontrolu vlády a stát. podniků zvláštní hospodářskou radu. Vrací se tím k myšlence Úvodu, kde slibuje zpracovati v budoucnosti otázku hospodářské sněmovny v samostatné studii.

Peškova kniha je vzornou ukázkou vědecké monografie. Autor dovedl ukázněně sledovati pouze vytčené téma, totiž otázku dvoukomorového systému, a nedal se svěsti nikde k odlehlým digressím. Rozsáhlé studium literatury a pramenů, zvláště francouzských a anglických (viz jeho Bibliografii) umožnilo mu vyčerpati téma po stránce obsahové, důsledné použití metody srovnávací, osvědčené již v tomto oboru právním, dopomohlo mu při kritickém rozboru tematu. Jeho jasné závěry nemohou zůstat bez povšimnutí v době, kdy otázka po smyslu druhé sněmovny klade se u nás stále častěji a častěji.

Dr. Ivan Svoboda.

JUDr. Jan Pospíšil—Dr. Zdeněk Neubauer: Výklad k zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. (Napsal JUDr. Jan Pospíšil, ministerský rada a přednosta departementu sociální péče v ministerstvu železnic, Praha I., II., díl I. 1925 XV. + 151 stran, díl II. za spolupracovníctví Dra Z. Neubaera, 1926, stran 230, index a obsah.) — Spisovatel, který dříve vydal spolu s Drem Tučným výklad k zákonu o nemocenském pojištění, přikročil tímto dílem k obšírnému výkladu celého zákona o pojištění nemocenském, invalidním a starobním. V úvodě podává přehled zákonných opatření i návrhů v tomto oboru, načež následuje obšírně komentovaný text zákona. V první části komentáře, výkladu o pojištění nemocenském, projevil autor, ostatně uznávaný odborník v tomto oboru, velkou znalost a dokonalé zvládnutí obrovské judikatury, pečlivě shledané, i značné literatury, která se pojí k tomuto nejstaršímu odvětví sociálního pojišťování. Druhou částí, pojištěním invalidním a

starobním, zpracovanou za velmi vydatné pomoci Dra Z. Neubauera, zpracovávají autoři materii poměrně mladou a nedotknutou.

Tím více záslužná jest jejich práce v tomto směru, poněvadž bystrý právnícký postřeh a jasná dikce zaručují zajisté vliv, který tento komentář, po Gallasově komentáři o tomže zákoně již druhý, bude vykonávati na praxi i teorii.

Nový komentář tvoří svojí důkladností, pečlivým doložením judikaturou i literaturou, stejně jako samostatností a dobrým teoretickým rozbohem již skoro přechod k systematickému zpracování nové disciplíny sociálního zákonodárství. —lk—

Jan Kapras, O českém státě za války a po válce. (Soubor článků.) — Praha. 1925. Čes. Čtenář XVII. 6/7. 16°. Str. 244. Kč 14.—. Prof. Kapras napsal před převratem za dobu skoro deseti let řadu článků na jednotlivá témata velmi aktuální. Články tyto jsou roztroušeny po rozmanitých časopisech, nyní již leckdy nesnadno přístupných a proto vítáme tento soubor 58 článků, jež je zachraňuje od osudu jistě nespravedlivého, ale potkávajícího všechna pojednání uložená v časopisech, že totiž mizí v obrovské a stále se kupící nové masse jiných čerstvých prací. Tak jako kdysi přišel vhod soubor článků Šustových, tak nyní je tomu i se souhrnem článků Kaprasových. Není to ani malá, ani nevýznamná produkce. Čtyři stati, v něž jsou všechny shrnuty, ukazují zřejmě a charakterisují také práci, kterou bylo třeba vykonati pro naše státopravní snahy a pro mírová jednání, aby byly zdůvodněny naše požadavky. Pro tyto svědčí první dvě stati jistě nesporně nejdůležitější z celého souboru. Mezi nimi jsou zejména články o Lužicích a poměru jich k českému státu a hlavně otázky t. zv. Deutschböhmen a krajského zřízení. Z druhé pak stati budou vždy vyhledávány články o našich územních požadavcích, jež tvoří vlastně samostatnou práci autorovu o hranicích našeho státu. Než ani ostatní dvě kapitoly nadepsané »Politika po převratu« a »Z politické historie« nejsou nevýznačné. Naopak lze z nich sledovati, jako z denních zpráv, řadu odpovědí na ožehavé otázky a problémy. Tak je v tyto stati zařaděno pojednání o Českém státě a Československé republice, nebo náměty a kritika nových znaků československé republiky, o poměru k Němcům, poznámky k zrušení fideikomisů, jiné marginalie k historii naší měny, články k oslavám Žižkovým atd. A právě v těchto částech, kde jde o články trvalé hodnoty, jež nezanikají vyřešením problémů, právě pro tato pojednání bude tento soubor článků vždy hledán. Ča.

Ing. Ludvík Špirk: Patentování vynálezů a nejnovější zákon patentní v praktickém použití, J. L. Kober, Praha. 1925. 8°, str. 118, Kč 20.—. Knížka obsahuje pojednání o Patentním úřadu, jeho organizaci a řízení v něm, pokyny, jak sepisovati a kolkovati podání, jaké k nim připojovati přílohy, jaké platiti poplatky, kdy a jak žádati o jejich poshovění nebo prominutí, jak možno využití práv, plynoucích z patentu. Ku konci připojeno jest pojednání o mezinárodní unii a o hlavních ustanoveních a ujednáních mezinárodního práva patentového. Knížka doplněna jest otiskem vládního nařízení ze dne 16. dubna 1925, č. 80. Sb. z. a n. o živnostenském provozování vynálezů. Dr. Jindřich.

Ph. Dr. Petr Zenkl: O úkolech samosprávy v sociální péči, nákladem Československé obce samosprávné v Praze, 1926, 8°, stran 39, cena Kč 4.20. — Autor zmiňuje se o zákonné úpravě sociální péče a pojednává pak podrobně o zásadách, jimiž péče ta má se řídit. Z knížky jsou zřejmy nejen bohaté zkušenosti autorovy na poli tomto, nýbrž i hluboké porozumění pro moderní sociální péči vůbec. Dr. Jindřich.

Sbírka zákonů a nařízení pro státní službu stavební v republice československé. Svazek IV. Část A. Stavby mostní. Stavby železniční. Stavby. Strojnictví a elektrotechnika. — Svazek IV. Část B. Věci živnostensko-technické. — V Praze 1926. Nákladem a tiskem státní tiskárny, vydáno péčí ministerstva veřejných prací. — 8°, stran 1862. — O sbírce